

Dansk økonomi og konflikten mellem Rusland og Vesten

PwC's CEO-Konference 2022

Helge J. Pedersen

3. marts 2022

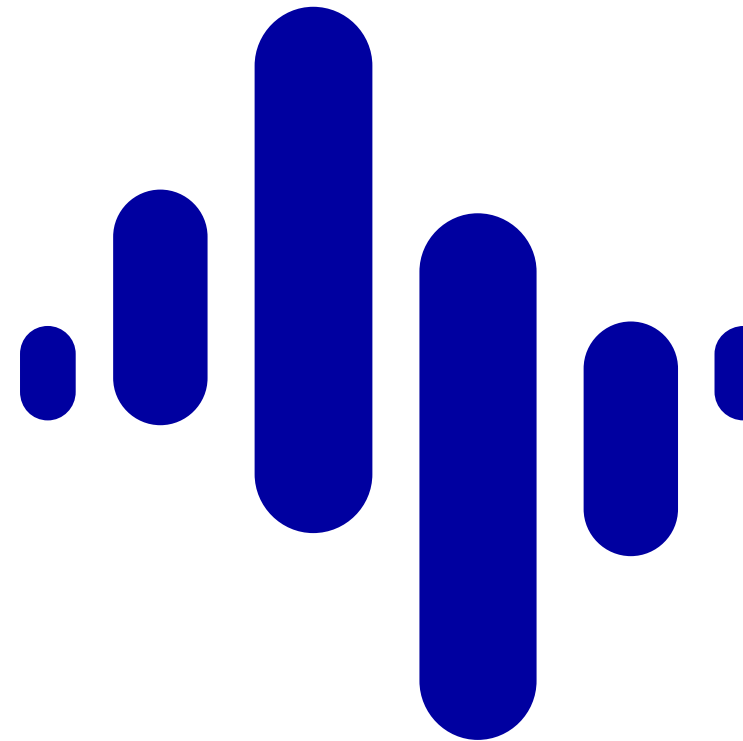
Konflikten mellem Rusland og Ukraine/Vesten

- Sanktioner har været iværksat siden 2014, hvor Rusland invaderede Krim
- Nye og stadig skrappe sanktioner mod Rusland er blevet indført siden den 21. februar af de vestlige lande.
- Sanktionerne retter sig bl.a. mod banker (udelukkelse fra SWIFT af en række banker) og privatpersoner
- Centralbankens aktiver i udlandet er blevet indefrosset
- Rusland kan ikke udstede statsobligationer på internationale markeder
- Begrænsninger på handel med teknologi
- Udskudt godkendelse af Nord Stream 2 (investering på 11 mia. USD)
- Det europæiske luftrum lukkes for russiske fly, herunder privatfly
- EU sender våben til Ukraine
- Rusland kan iværksætte modforanstaltninger som i 2014, hvor der bl.a. blev indført et 1-årigt importforbud på landbrugsvarer fra sanktionslandene.
- Hvis energipriserne stiger voldsomt kan det bidrage til at bremse opsvinget i Europa og føre til højere inflation. Det vil bl.a. stille ECB i et nyt dilemma.

Dansk økonomi står godt rustet til konflikten

Vi er kommet flot gennem pandemien og Ruslands direkte betydning for dansk økonomi er begrænset

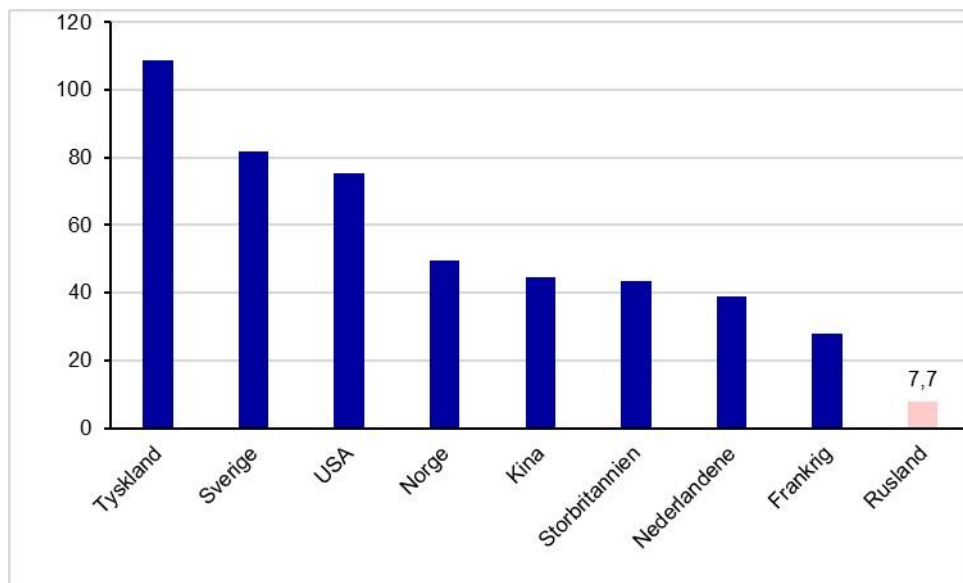
Dansk økonomi er kommet godt gennem pandemien. Det giver en god ballast i en svær tid. Nordea Economic Recovery Indicator.

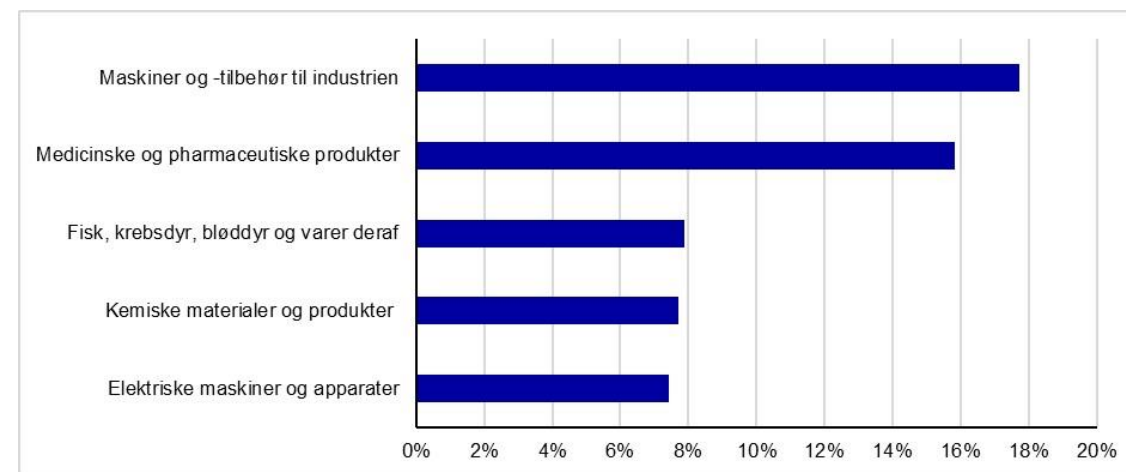
		Bnp ændring i procent	Inflation afvigelse i procent- point	Arbejds- løshed ændring i procent	Offentlig gæld ift. bnp, ænd- ring i pro- centpoint
1.	Danmark	2,20	0,80	4,17	5,19
2.	Sverige	2,11	0,35	9,21	4,76
3.	Finland	1,53	0,06	3,03	12,72
4.	Norge	1,83	3,22	2,86	1,82
5.	Australien	-0,19	0,86	-9,80	15,45
6.	Holland	1,84	3,21	-6,90	10,63
7.	Tyskland	-1,11	1,51	-8,57	13,26
8.	Frankrig	-0,11	0,50	-2,60	18,21
9.	Italien	-1,27	0,00	-5,15	20,19
10.	Portugal	-3,24	0,34	-4,55	14,18
11.	Østrig	1,14	2,10	17,78	13,69
12.	Polen	-0,72	4,92	0,00	9,91
13.	Belgien	0,50	1,80	18,00	15,34
14.	Storbritannien	-1,54	1,73	5,13	23,25
15.	USA	1,44	3,75	20,00	24,82
16.	Japan	-1,94	3,84	16,67	21,41
17.	Spanien	-5,92	3,57	2,17	24,69

Danmarks direkte eksport til Rusland er begrænset. Sanktionerne i 2014 halverede eksporten – og den er aldrig kommet tilbage.

Dansk eksport af varer, der krydser grænsen. Mia. kroner 2021

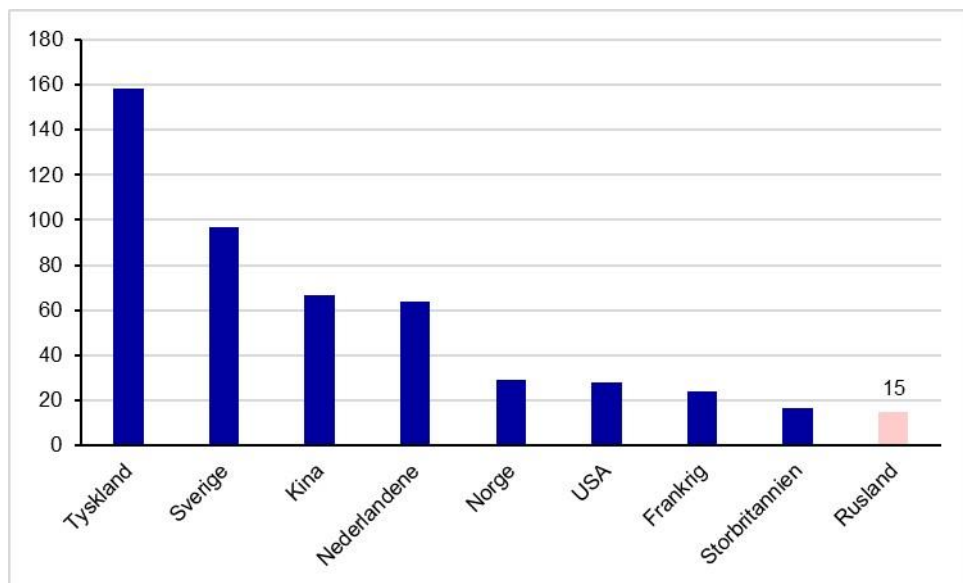

Sammensætningen i den danske vareeksport til Rusland 2021

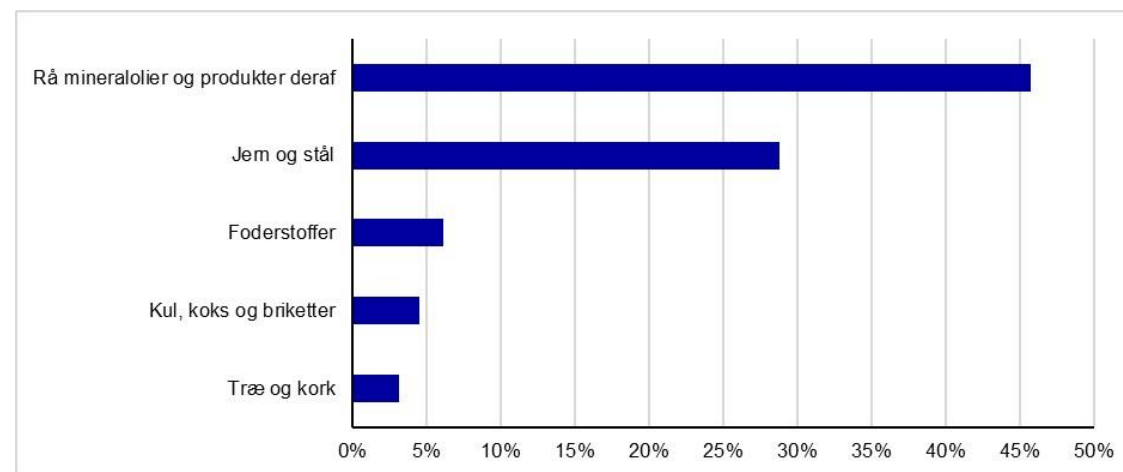

Importen er koncentreret om brændsler og andre råvarer

Dansk import af varer, der krydser grænsen.
Mia. kroner 2021

Sammensætningen i den danske vareimport fra
Rusland 2021

Rusland er et vigtigt investeringsland for danske industrikoncerner.

Danske industrikoncerners investeringer i udenlandske datterselskaber efter ultimativt investeringsland. 2018

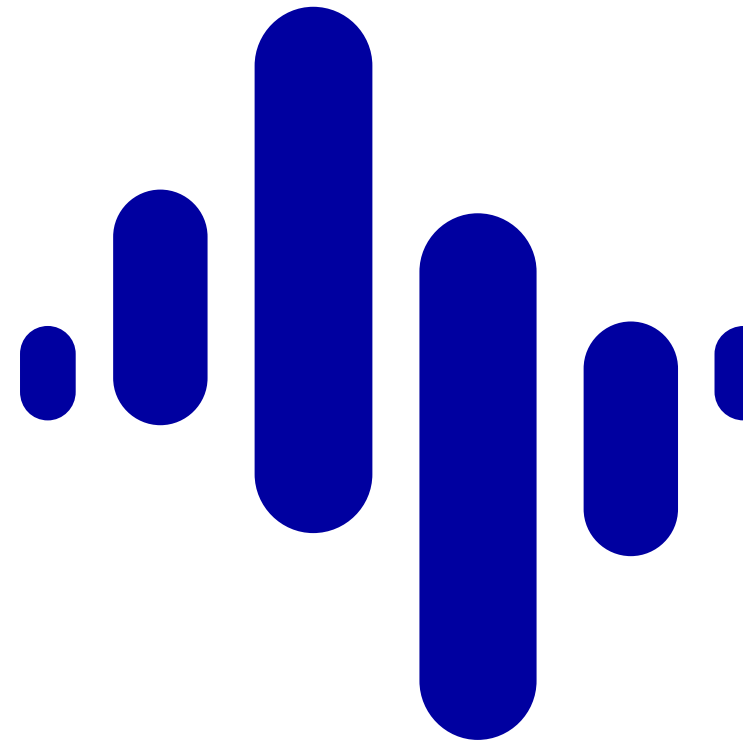

Kilde: Særkørsel

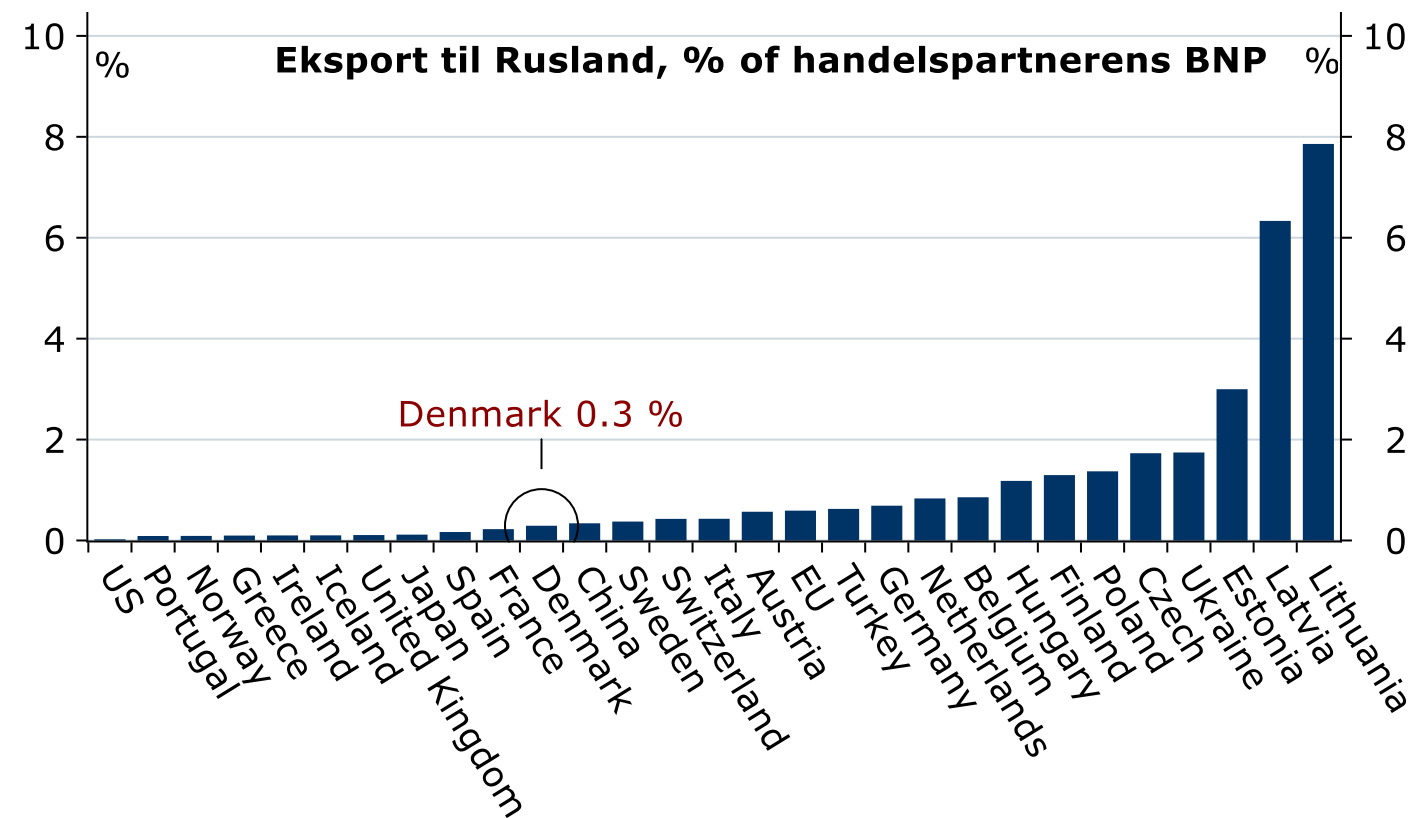
Note: Det ultimative investorland for koncernernes investeringer i udlandet er fundet ved at landefordele de udadgående direkte investeringer efter antal ansatte i datterselskaber i udlandet.

De indirekte effekter kan være større

Andre handelspartnere, leveringstider samt råvare- og energipriser

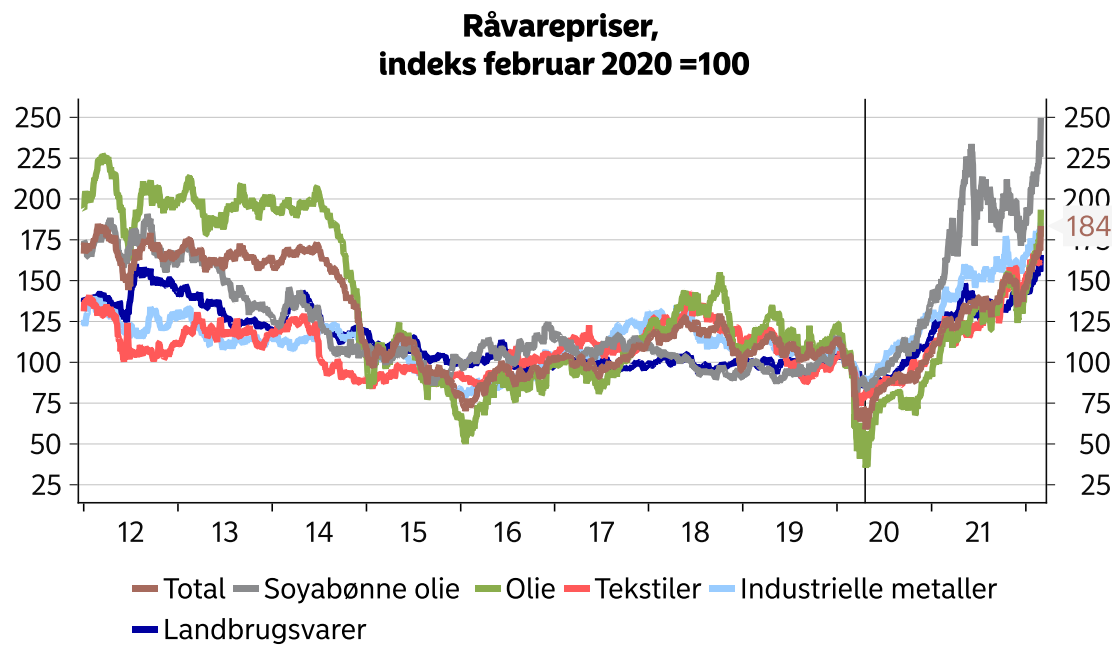

Ruslands (direkte) betydning som handelspartner er ret begrænset for de fleste vestlige lands vedkommende, men danske virksomheder kan også være underleverandører til virksomheder i andre lande, som handler med Rusland.

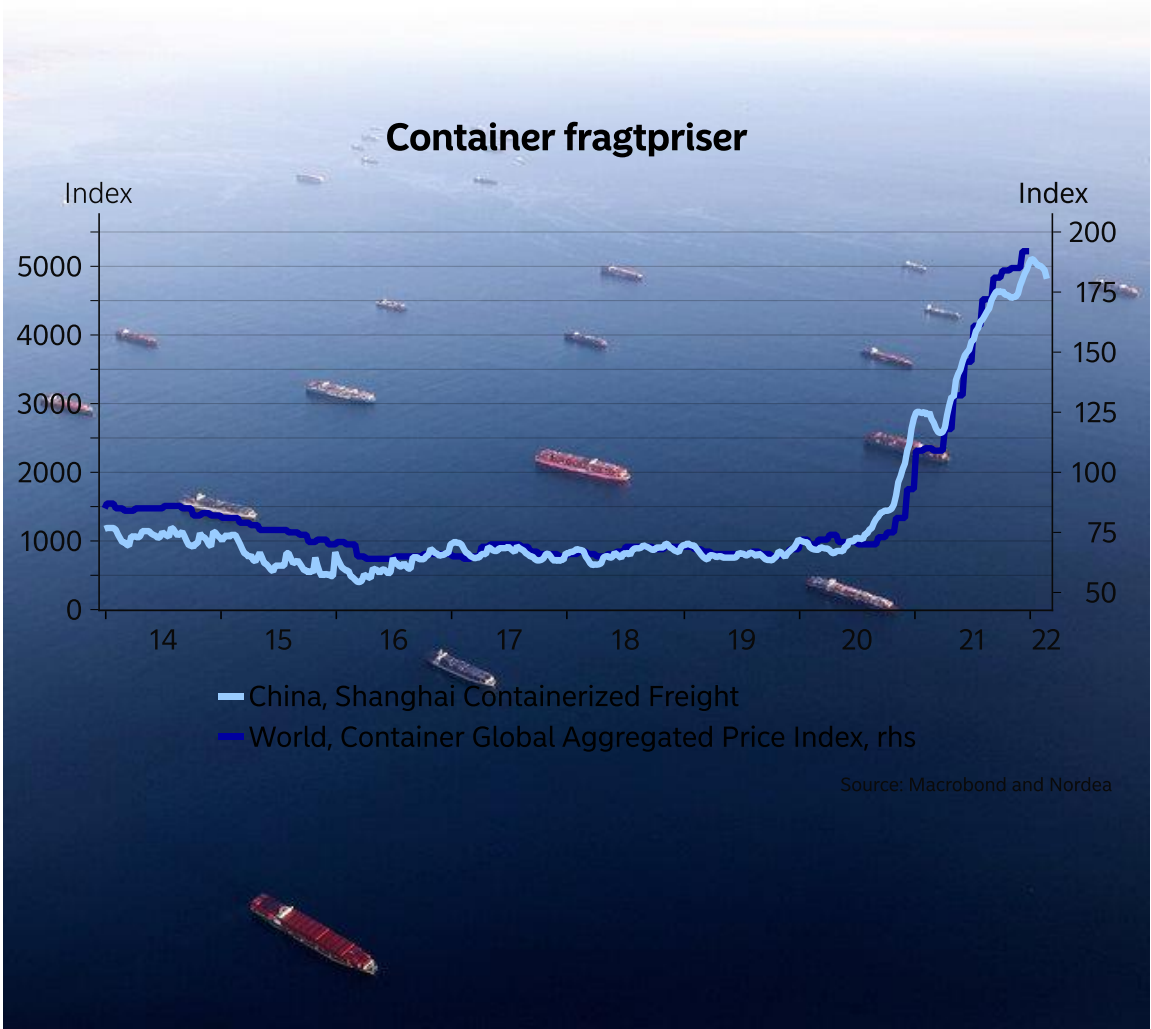

Source: Nordea Markets and Macrobond

Dramatisk stigning i råvarepriser og shipping omkostninger

Source: Macrobond and Nordea

Source: Macrobond and Nordea

Europa er voldsomt afhængig af naturgas fra Rusland

Country	Share of imports (%)	Imports (m3)
Czechia	100	7.6bn
Latvia	100	1.1bn
North Macedonia	100	0.3bn
Bosnia and Herzegovina*	100	0.2bn
Moldova	100	1.1bn
Hungary	95	11.6bn
Slovakia	85	3.7bn
Bulgaria	75	2.2bn
Serbia	69	1.4bn
Finland	67	1.7bn
Germany	65	52.5bn
Poland	55	9.6bn
Estonia	46	0.2bn
Romania	45	1.0bn
Italy	43	28.7bn
Greece	39	2.3bn
Turkey	34	16.2bn
Norway	30	0.0bn
EU	38	152.7bn
UK	7	3.2bn

*Except UK and Bosnia & Herzegovina (2019)

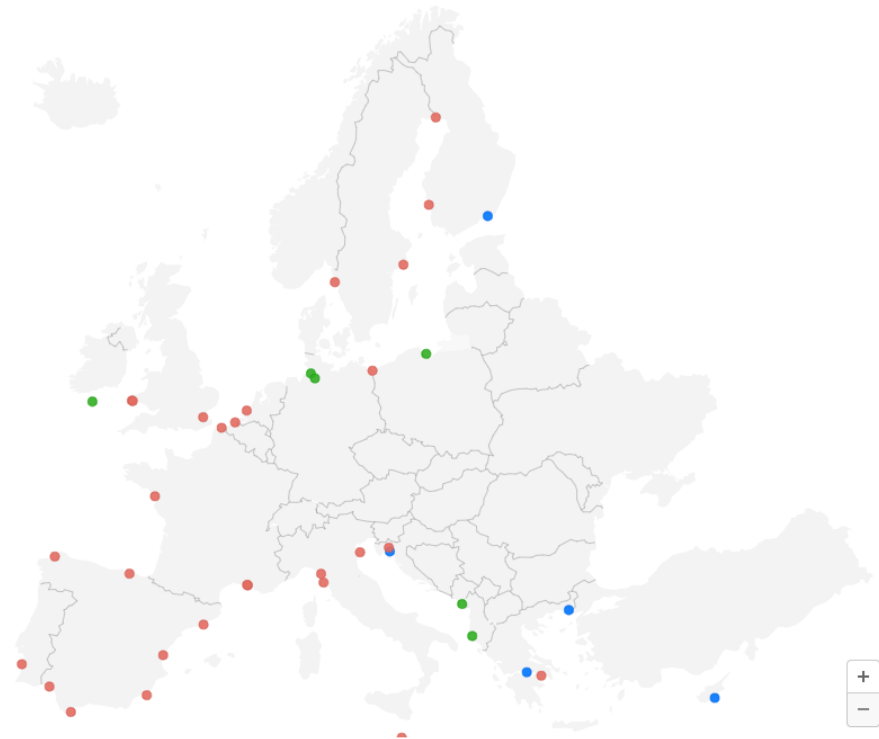
Source: Eurostat

NEW STATESMAN

Europe is set to increase its number of liquefied natural gas (LNG) terminals by a quarter

Existing and upcoming LNG regasification terminals in Europe

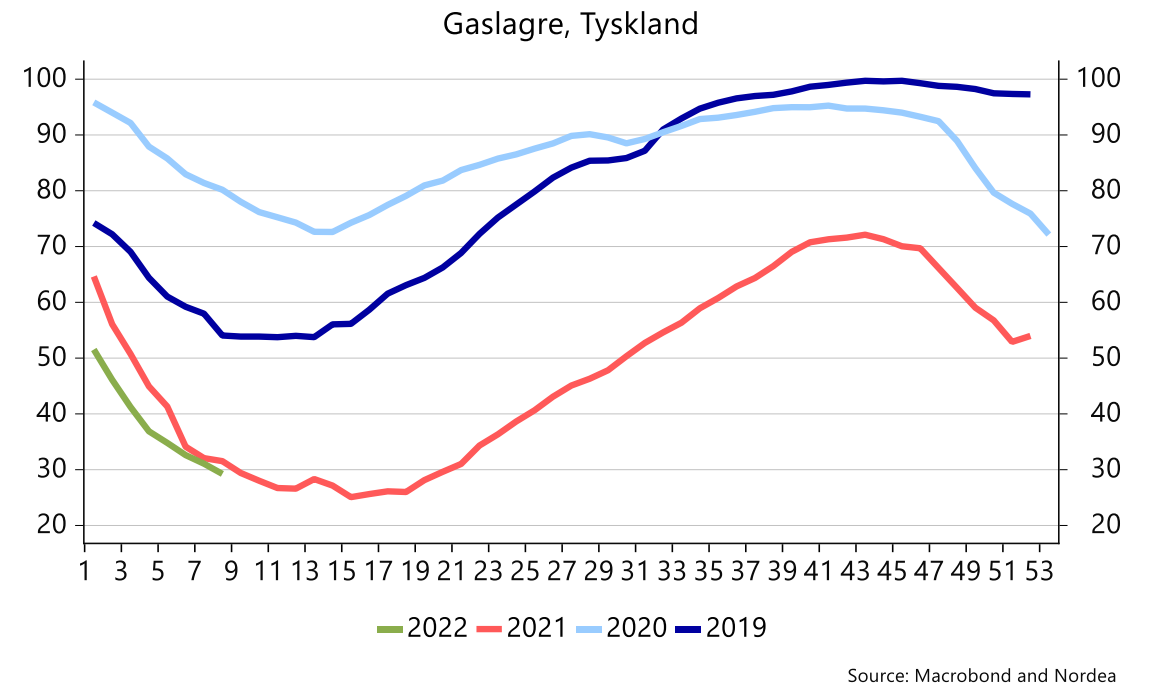
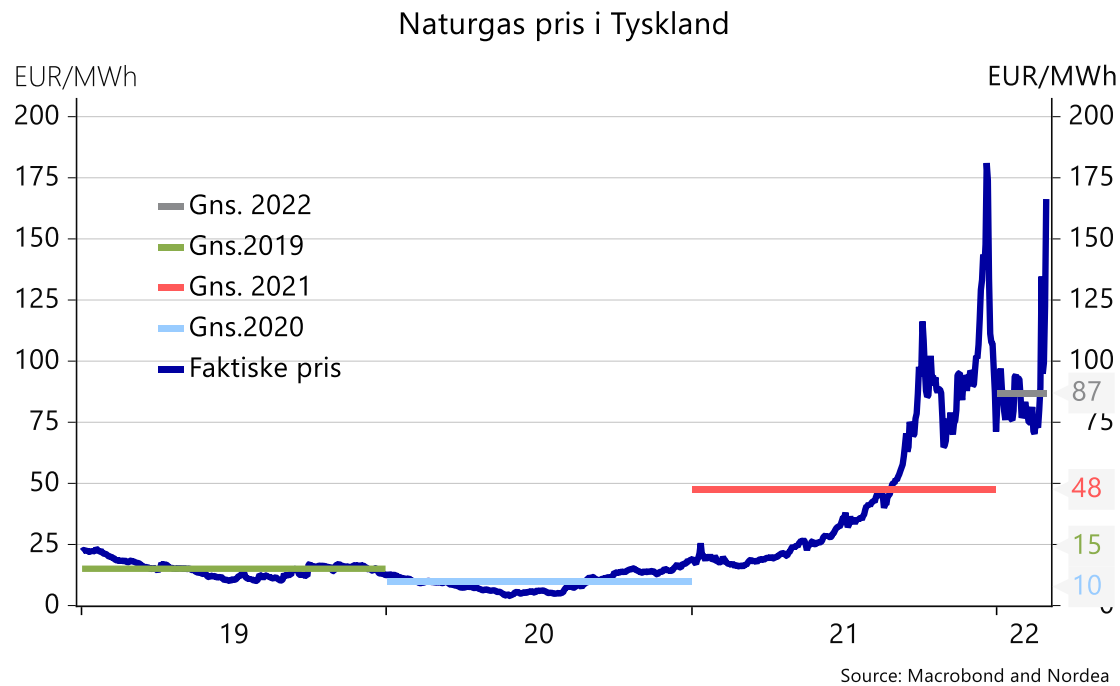
Active Announced Planned

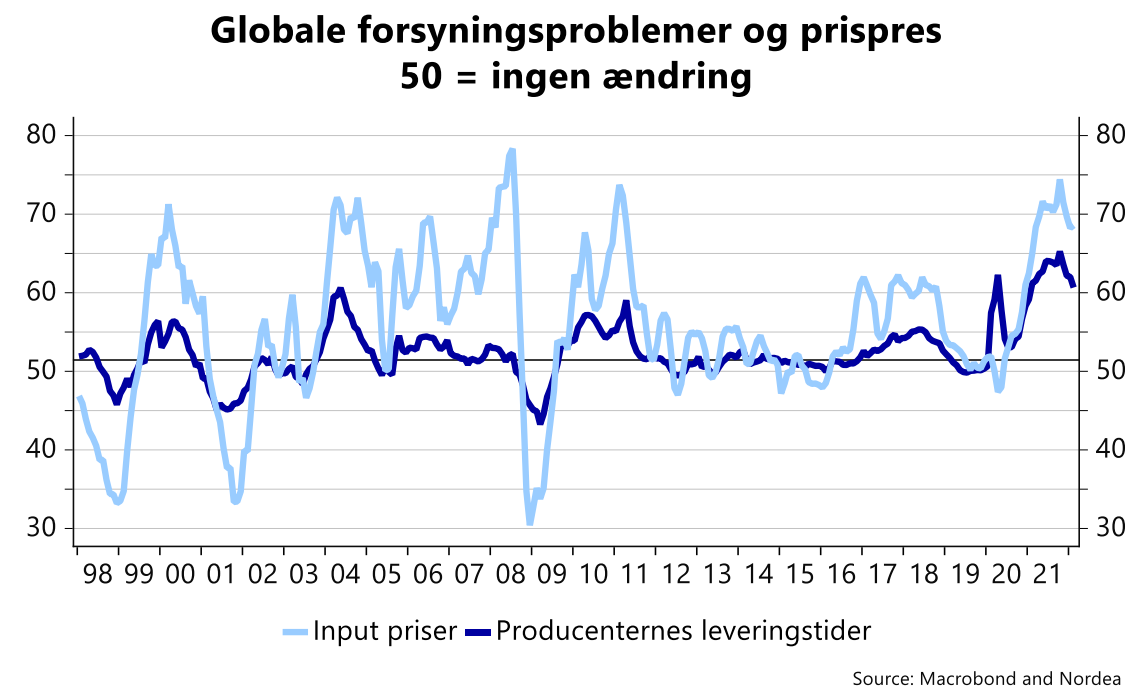
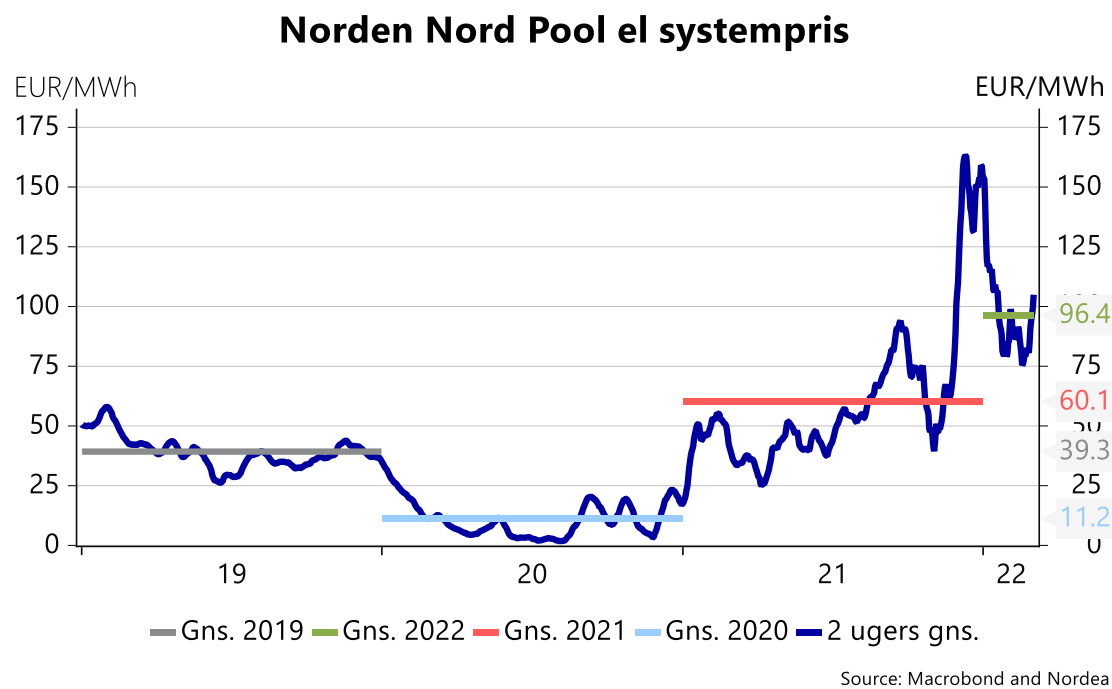
Source: GlobalData

NEW STATESMAN

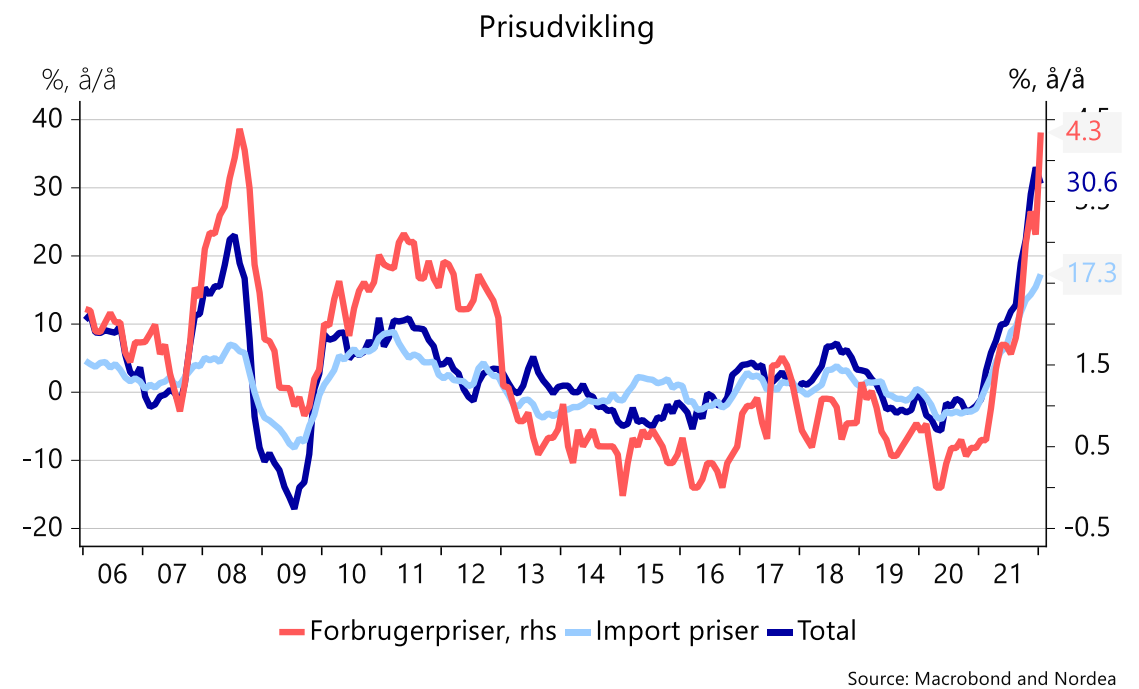
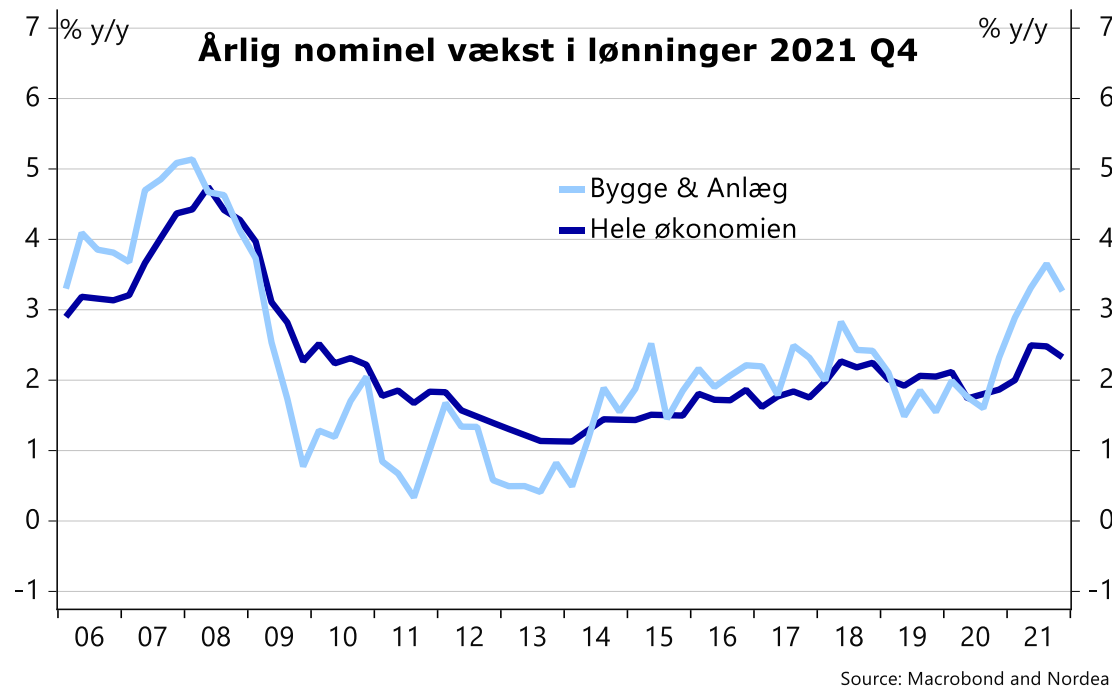
Naturgaslagrene er lave og prisen er eksploderet.

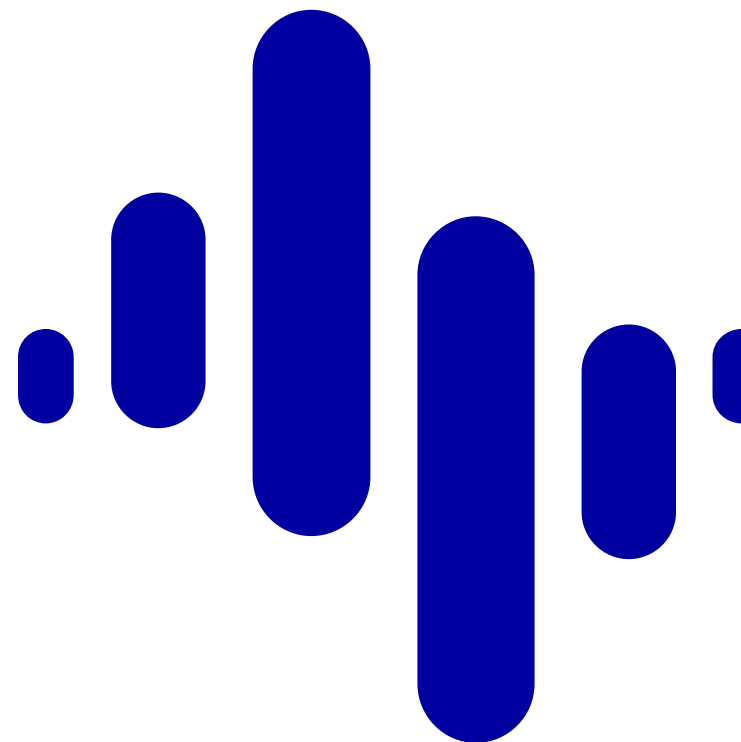
Prisen på naturgas påvirker også elpriserne i Norden!
Stigende producentpriser og lange leveringstider.

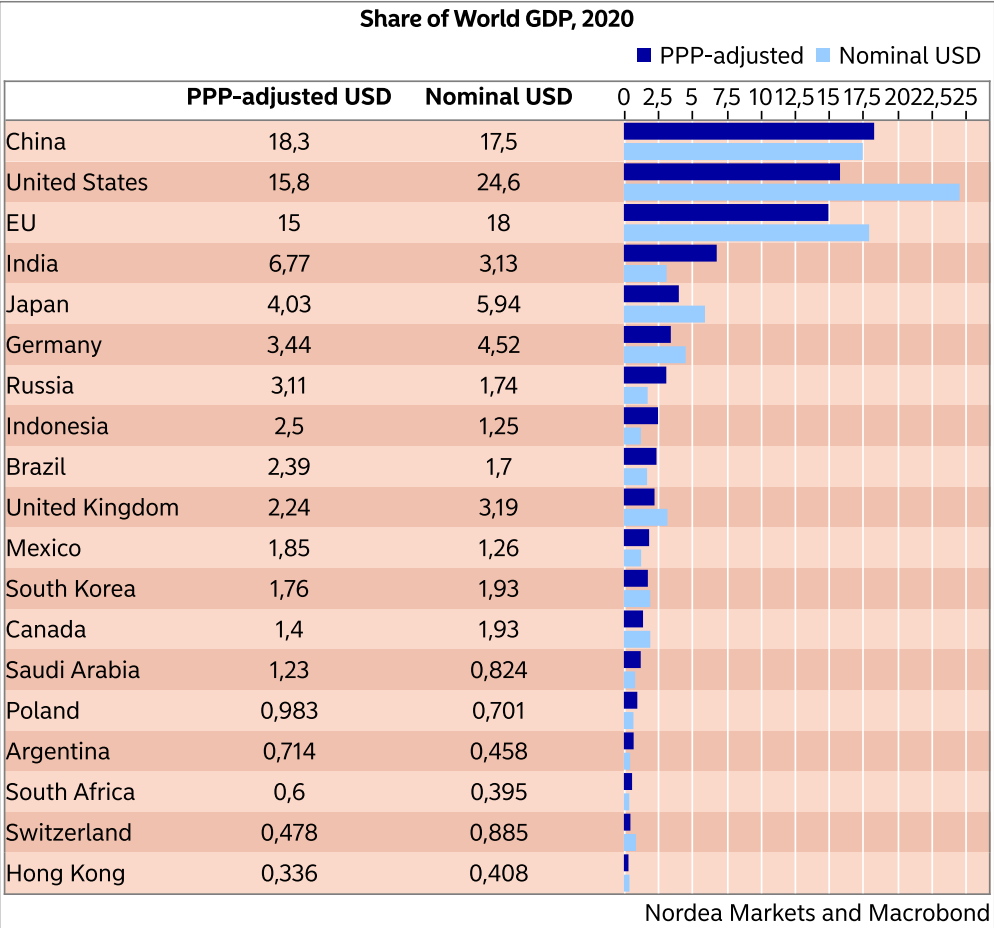
Vi kan se ind i et fortsat stort prispres

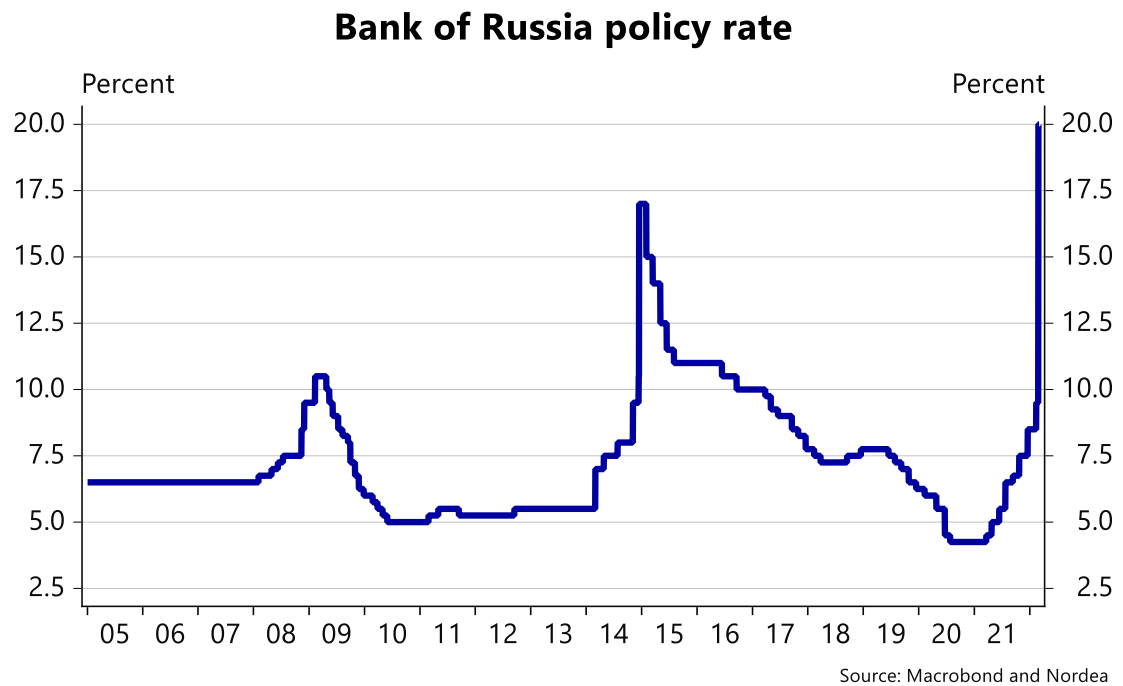
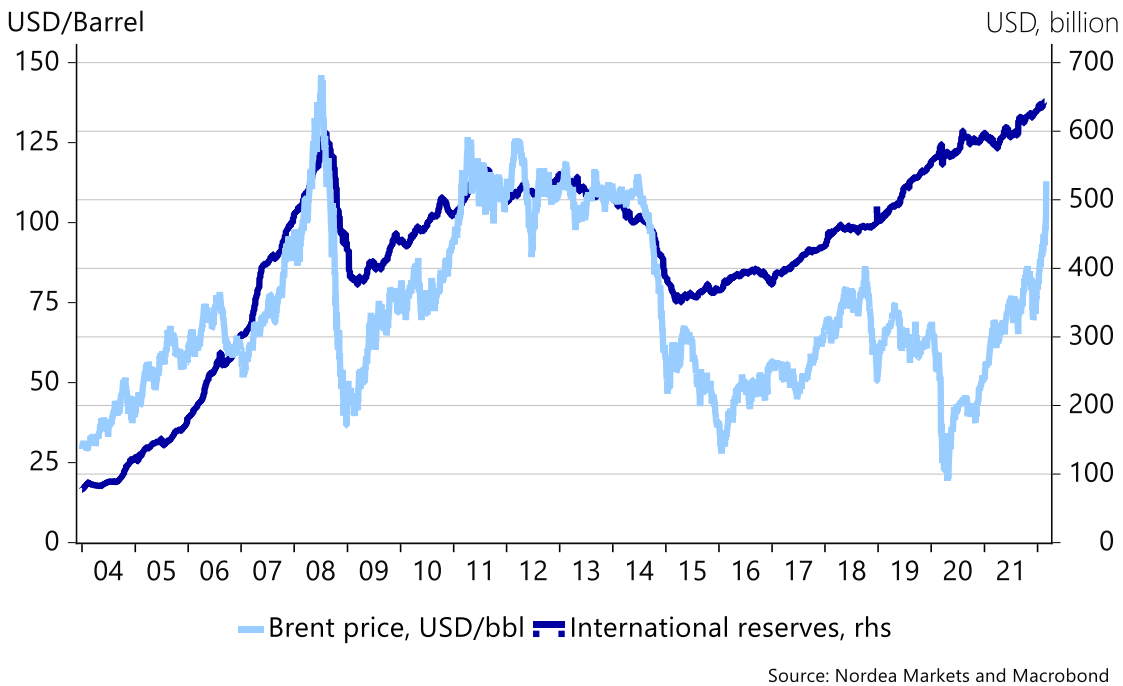
Ruslands økonomi er under alvorligt pres

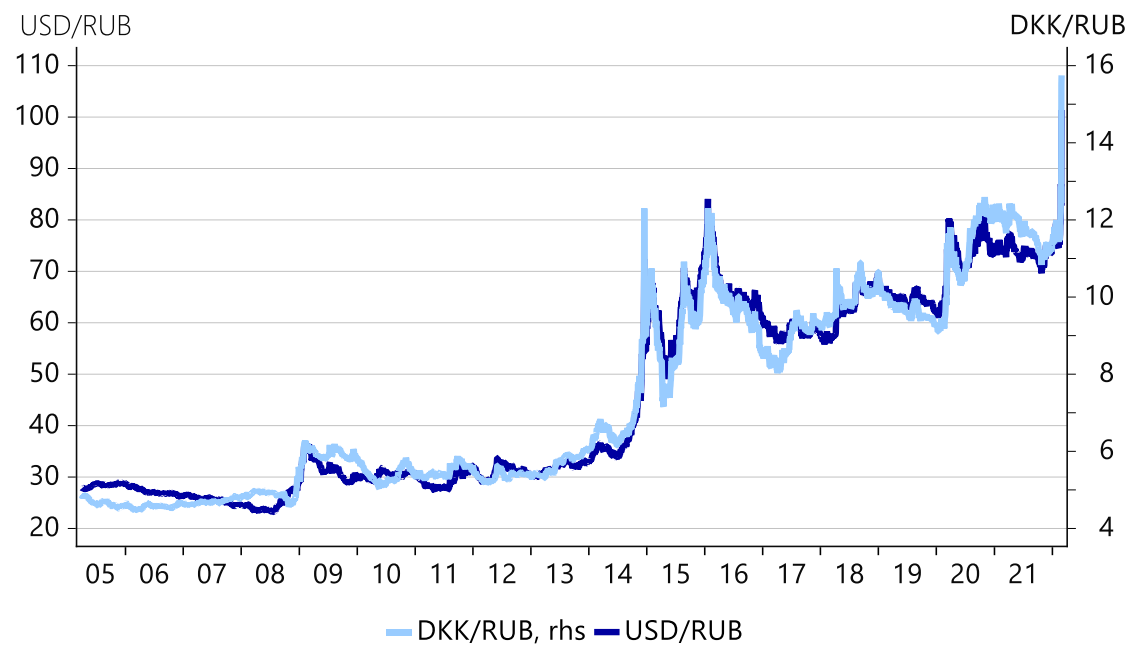
Rusland er ikke en økonomisk stormagt. Udenrigshandlen udgør omkring 25% af BNP og de vigtigste eksportvarer er energi samt jern og stål.

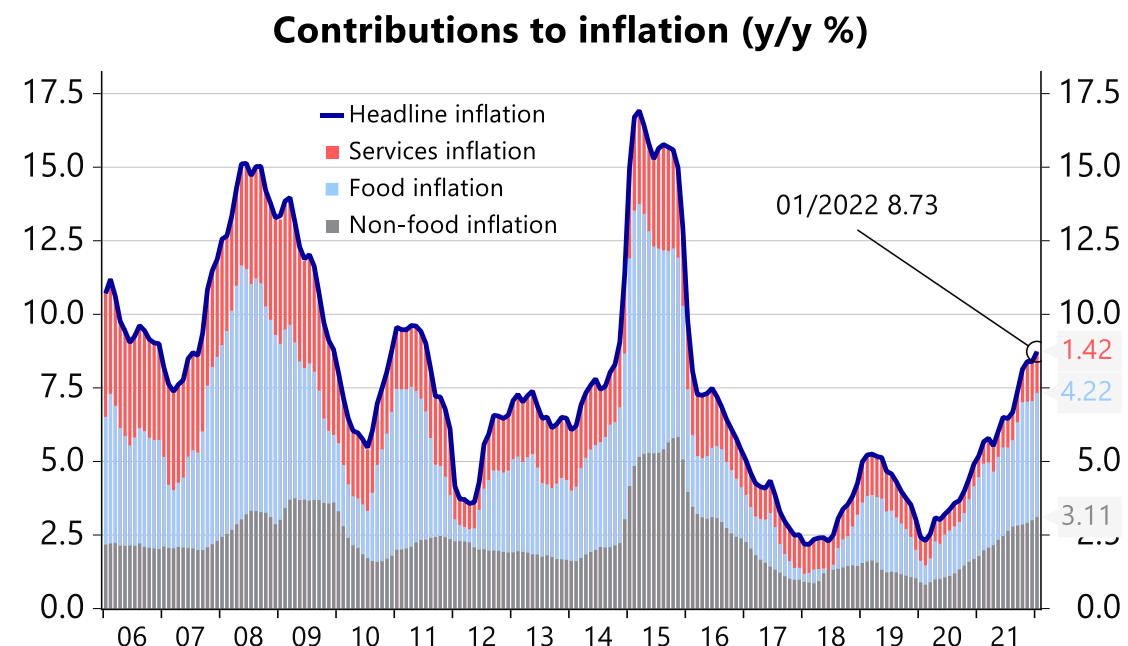
Rusland afskæres nu fra en del af sin rekordstore valutareserve og renten sættes dramatisk op for at forsvare valutaen...

...som er i frit fald pres. Inflationen kommer til at eksplodere...

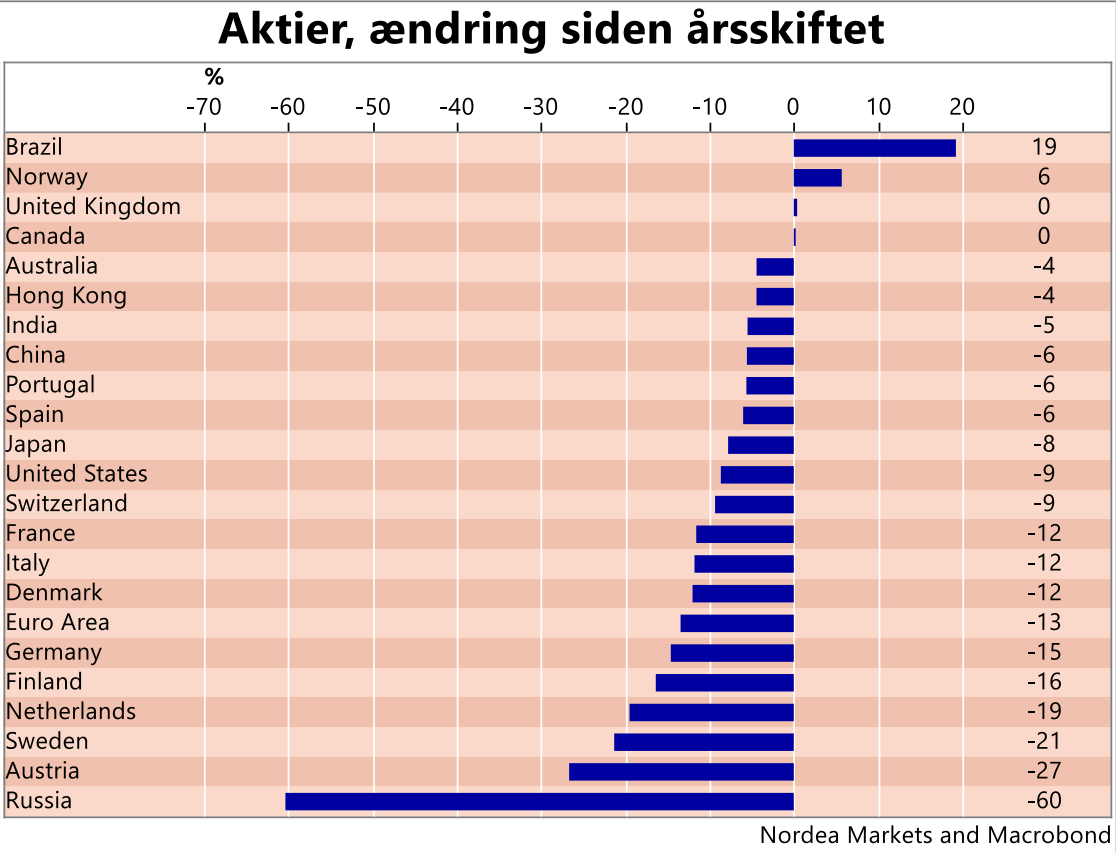

Source: Nordea Markets and Macrobond

Source: Nordea Markets and Macrobond

...og aktiekurserne er i frit fald!

From left: Mikhail Fridman, Igor Sechin and Alisher Usmanov. The three are among the Russian businessmen who have had their assets frozen and been subjected to a travel ban © FT montages/ Bloomberg/FDA

Sovjetunionen 1922-28. Er det, hvad Putin drømmer sig tilbage til – eller er det efterkrigstidens?

The collapse of the Soviet Union was the biggest geopolitical catastrophe of the century. For the Russian people, it became a real drama. Tens of millions of our citizens and countrymen found themselves outside Russian territory. The epidemic of disintegration also spread to Russia itself.

Annual state of the nation address to parliament 25 April 2005

Konklusion

- Dansk økonomi er bomstærk og står godt rustet til konflikten
- Den direkte eksponering for danske virksomheder er begrænset
- Danske virksomheder har store direkte investeringer i Rusland
- Højere energi priser kan ramme europæisk og dansk økonomi
- Udviklingen stiller ECB i et nyt dilemma – væksten kan blive lavere, men inflationen højere som følge af konflikten

